خرمای کلوته نجات‌بخش نخلستان های کشور

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

خرمای کلوته، رقم شاخص و منحصربه‌فرد نخلستان‌های جنوب کرمان، در سال‌های اخیر از یک محصول محلی به یکی از ارکان هویت اقتصادی و صادراتی شهرستان عنبرآباد تبدیل شده است.

این رقم خرما که با نام‌های «کلیته» و «کریته» نیز شناخته می‌شود، به دلیل ویژگی‌هایی چون درشتی، طعم مطلوب، رنگ قهوه‌ای روشن و بافت نیمه‌مرطوب، در زمره خرماهای مرغوب و باکیفیت ایران قرار می‌گیرد و بازارپسندی آن در داخل و خارج از کشور، جایگاه ویژه‌ای برای آن رقم زده است.

خرمای کلوته عنبرآباد در سال‌های اخیر به عنوان یک نشان جغرافیایی ثبت ملی شده است؛ اقدامی که گامی مهم در جهت حفاظت از هویت این محصول و جلوگیری از سوءاستفاده از نام آن در بازارهای داخلی و بین‌المللی تلقی می‌شود.

شهرستان عنبرآباد با برخورداری از بیش از ۸ هزار هکتار نخلستان، رتبه نخست تولید خرما در جنوب استان کرمان را به خود اختصاص داده است و این شهرستان در کنار جیرفت، بیشترین سطح زیرکشت خرما را در منطقه دارد و در فصل برداشت، ارقام میان‌رس کلوته، مضافتی و خنیزی از نیمه دوم مردادماه برداشت خود را آغاز می‌کنند و تا اواخر مهرماه با برداشت ارقام دیررس مرداسنگ، هلیله‌ای و زاهدی ادامه می‌یابد.

۵۰ هزار تن خرمای کلوته در عنبرآباد تولید می شود

شهرستان عنبرآباد سالانه بیش از ۵۰ هزار تن خرمای کلوته تولید می‌کند؛ رقمی که این شهرستان را به یکی از قطب‌های مهم تولید این نوع خرما در کشور تبدیل کرده است. متوسط عملکرد برداشت در نخلستان‌های این شهرستان حدود هفت تن در هکتار اعلام شده و پیش‌بینی می‌شود از سطح بیش از ۸۵۰۰ هکتار نخیلات، بیش از ۵۰ هزار تن محصول برداشت و پس از سورت و بسته‌بندی به سردخانه‌های شهرستان منتقل شود. اهمیت اقتصادی این محصول تنها به حجم تولید محدود نمی‌شود. در هر هکتار از مرحله برداشت تا بسته‌بندی خرمای کلوته، بیش از ۵۰ نفر اشتغال ایجاد می‌شود. در سطح کلان‌تر، تاکنون بیش از ۱۱۰ واحد مرتبط با خرما در شهرستان عنبرآباد راه‌اندازی شده که برای بیش از ۴ هزار نفر فرصت شغلی پایدار ایجاد کرده‌اند؛ این زنجیره اشتغال، نقش خرمای کلوته را از یک محصول کشاورزی صرف به یک صنعت اشتغال‌زا و محرک اقتصاد محلی ارتقا داده است.

ظرفیت فرآوری خرما توسعه یابد

زیرساخت نگهداری خرما در عنبرآباد نسبت به بسیاری از مناطق کشور مناسب‌تر است. تعداد ۴۲ سردخانه در این شهرستان با ظرفیت ۷۰ هزار تن، کار نگهداری خرما را بر عهده دارند و این ظرفیت، امکان انبار محصول و تنظیم عرضه متناسب با نیاز بازار را فراهم می‌کند. با این حال، ضعف در صنایع تبدیلی و فرآوری، یکی از حلقه‌های مفقوده زنجیره ارزش خرمای کلوته است و بخش مهمی از محصول به صورت خام‌فروشی از منطقه خارج می‌شود و ارزش افزوده اصلی آن در استان‌های دیگر یا خارج از کشور شکل می‌گیرد.

تکمیل زنجیره تولید تا صادرات، از جمله مطالبات جدی فعالان اقتصادی و نمایندگان منطقه است.

محبوبیت خرمای کلوته در بازار مصرف

خرمای کلوته به دلیل کیفیت بالا، یکی از ارقام صادراتی محبوب ایران است و در سال‌های اخیر بازار مناسبی به ویژه در کشورهای هند، پاکستان و افغانستان پیدا کرده است. در سطح منطقه جنوب کرمان، سالانه حدود ۶۵ هزار تن انواع خرما به خارج از کشور صادر می‌شود و کشورهای روسیه، افغانستان، پاکستان، ارمنستان، آذربایجان و برخی کشورهای اروپایی مقاصد اصلی این صادرات هستند؛ با این حال، موانع صادراتی در سال‌های گذشته خسارت‌های قابل‌توجهی به کشاورزان وارد کرده است. در یک مقطع، ممنوعیت مقطعی صادرات خرمای کلوته باعث ماندن محصول در سردخانه‌ها و فروش آن با قیمت بسیار پایین یا عدم فروش شد. فعالان منطقه تأکید دارند که ثبات در سیاست‌های صادراتی و پرهیز از تصمیم‌های مقطعی، پیش‌شرط حفظ بازارهای موجود و توسعه بازارهای جدید است. در کنار این مسئله، الزامات بهداشتی و ثبت‌نام در سامانه‌های الکترونیکی کشاورزی برای دریافت گواهی سلامت و QR کد، از الزامات جدید صادرات این محصول است که نخلداران باید نسبت به آن اقدام کنند.

از آفت سرخرطومی تا خسارت‌های اقلیمی

محمد اسماعیلی ، کشاورزعنبرآبادی در این خصوص به خبرنگار مهر گفت: تولید خرمای کلوته در عنبرآباد با تهدیدهای جدی نیز روبه‌روست و آفت سوسک سرخرطومی حنایی یکی از خطرناک‌ترین تهدیدها برای نخلستان‌های منطقه است که سلامت درختان و پایداری تولید را به مخاطره می‌اندازد. وی افزود: در کنار آفت، عارضه خشکیدگی خوشه خرما نیز از مشکلاتی است که باغداران با آن دست‌وپنجه نرم می‌کنند و دوره‌های آموزشی برای مدیریت آن از طریق تغذیه بهینه، مدیریت آفات و احداث بادشکن برگزار شده است. وی عنوان کرد: عوامل اقلیمی نیز هر ساله خسارت‌های قابل‌توجهی به محصول وارد می‌کند و بادهای شدید و باران‌های ناگهانی در فصل برداشت، بخش عمده‌ای از محصول خرمای عنبرآباد را دچار خسارت کرده و عملکرد تولید را کاهش می‌دهد. اسماعیلی، ادامه می دهد: در یک گزارش، خسارت محصول خرما در شهرستان‌های جنوبی استان کرمان بر اثر طوفان و بارندگی بین ۳۵ تا ۸۰ درصد و در مجموع حدود ۵۶ درصد کل محصول منطقه اعلام شده است و این شکنندگی در برابر عوامل طبیعی، ضرورت توسعه بیمه کشاورزی و زیرساخت‌های مقاوم‌سازی را بیش از پیش آشکار می‌کند. وی افزود: چهارمین جشنواره ملی خرمای کلوته در آبان‌ماه ۱۴۰۵ در شهرستان عنبرآباد برگزار شد؛ رویدادی که هدف آن فراتر از یک نمایشگاه صرف، تبدیل شدن به بستری برای شنیدن مطالبات کشاورزان، معرفی توانمندی تولیدکنندگان، توسعه بازار و رونق صنعت خرما عنوان شده است.

وی گفت: حضور تجار و فعالان اقتصادی داخلی و خارجی در این جشنواره، فرصتی برای ارتباط مستقیم تولیدکنندگان با بازار و ایجاد زمینه‌های جدید صادراتی فراهم کرده است. کارشناسان اقتصادی برآورد کرده‌اند که در صورت تکمیل زنجیره ارزی و صادراتی از تولید تا بازار مصرف، خرمای کلوته جنوب کرمان می‌تواند سهم صادراتی حداقل ۷۵ میلیون دلاری را به خود اختصاص دهد.

افزایش تولید خرمای کلوته در عنبرآباد

فرماندار شهرستان عنبرآباد، در گفتگو با مهر تولید خرما در این شهرستان را یکی از مهمترین روشهای تامین معیشت مردم دانست.

همت بلوچی، با انتقاد از افت قیمت مرغوب‌ترین خرمای منطقه از ۲۳۰ هزار تومان در سال قبل به ۱۹۰ هزار تومان در سال جاری، علت اصلی را ضعف برندسازی و نبود صنایع تبدیلی دانست. وی کشاورزی را محور توسعه خواند و خواستار حرکت به سمت صنعت نوین، شامل سردخانه‌ها، بسته‌بندی استاندارد و پیوند مستمر تولیدکنندگان با بازارهای هدف شد. فرماندار عنبرآباد با اشاره به اینکه برگزاری چنین رویدادهایی از وظایف ذاتی فرمانداری نیست، ابراز امیدواری کرد تشکل‌های مردمی و تخصصی کشاورزی شکل بگیرند تا در زمان خسارت، پشتیبان بهره‌برداران باشند.

وی از هماهنگی دستگاه‌ها، شهرداران عنبرآباد، مردهک و دوساری و همچنین دهیاران و شوراهای بخش‌های مرکزی و جهادآباد جنوبی قدردانی کرد. بلوچی، ظرفیت‌های شهرستان عنبرآباد را فراتر از بخش کشاورزی دانست و به معادن مس و طلا، کارخانه سیمان و موقعیت ترانزیتی منطقه اشاره کرد. وی با اشاره به نخلستان‌هایی به وسعت هشت هزار هکتار که سالانه ۵۵ هزار تن محصول می‌دهند، عنبرآباد را پلی میان هرمزگان و سیستان و بلوچستان و در مسیر دسترسی به خلیج فارس و مدیترانه معرفی می کند. وی رویکرد رویداد را منطقه‌ای توصیف می کند و می گوید: جنوب کرمان یک پهنه اقتصادی پیوسته است و موفقیت در آن به سود جیرفت، کهنوج، قلعه‌گنج و فاریاب نیز خواهد بود. به گفته او، عنبرآباد نخستین شهرستان جنوب استان کرمان است که مجوز نیروگاه خورشیدی ۲۰ مگاواتی را با همکاری بخش خصوصی و تعاونی دهیاران گرفته و سه مگاوات دیگر نیز توسط سرمایه‌گذار خصوصی در بخش مرکزی احداث می‌شود. وی همچنین از رفع مشکلات زیست‌محیطی کارخانه سیمان و آغاز عملیات آن در هفته آینده، کلنگ‌زنی کارخانه طلا در زمستان و اتصال جاده‌ای تنگشاه و جبالبارز جنوبی به گنبکی و سواحل مکران خبر داد.

زمینه صادرات خرمای کلوته فراهم است

رئیس سازمان جهاد کشاورزی جنوب کرمان، در گفتگو با خبرنگار مهر خرمای کلوته را یکی از ارقام شاخص و صادراتی این منطقه می‌داند و می‌گوید: بیشترین سطح زیرکشت نخیلات جنوب کرمان به دو رقم مضافتی و کلوته اختصاص دارد.

به گفته فرود سالاری، از سطح حدود ۳۴ هزار هکتار نخیلات جنوب کرمان پیش‌بینی می‌شود امسال نزدیک به ۲۵۰ هزار تن خرما تولید شود که بخش قابل‌توجهی از آن به بازارهای صادراتی کشورهای هدف اختصاص خواهد یافت.

سالاری، درباره ویژگی‌های کیفی کلوته می گوید: این رقم با نام‌های کلیته و کریته نیز شناخته می‌شود و از ارقام باکیفیت و صادراتی منطقه است.

به گفته او، ظاهر مناسب، طعم مطلوب و قابلیت عرضه در بازارهای داخلی و خارجی، به این رقم اهمیت اقتصادی ویژه‌ای داده است.

او همچنین با اشاره به جایگاه عنبرآباد می افزاید: بر پایه داده‌های منتشرشده، این شهرستان با سطح زیرکشت حدود هشت هزار هکتار، رتبه نخست تولید خرما در جنوب استان را در اختیار دارد.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی جنوب کرمان درباره تقویم برداشت نیز می‌گوید: پس از ارقام زودرس، ارقام تجاری و میان‌رس از جمله کلوته و مضافتی از اواخر مردادماه وارد مرحله برداشت می‌شوند و ارقام دیررس مانند مرداسنگ، هلیله‌ای و زاهدی در شهریور و مهرماه برداشت خواهند شد.

به گفته سالاری، خرماهای مرطوب مضافتی و کلوته پس از برداشت به سردخانه‌های ذخیره‌سازی منتقل می‌شوند و متناسب با نیاز بازار در طول سال عرضه می‌شوند؛ شیوه‌ای که به حفظ کیفیت و تنظیم بازار کمک می‌کند.

وی جایگاه صادراتی خرمای جنوب کرمان را مطلوب ارزیابی می‌کند و هند، پاکستان و افغانستان را از بازارهای هدف خرمای کلوته برمی‌شمارد.

سالاری، تأکید می‌کند: این رقم در سال‌های اخیر توانسته جایگاه مناسبی در بازارهای صادراتی به دست آورد و توسعه آن در نخلستان‌های جدید و جایگزینی نخل‌های پیر و فرسوده می‌تواند به افزایش بهره‌وری و تقویت ظرفیت صادراتی منطقه کمک کند.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی جنوب کرمان ادامه می دهد: طرح اصلاح و احیای نخیلات جنوب کرمان با تمرکز بر توسعه ارقام صادراتی از جمله کلوته، مضافتی، مرداسنگ بومی و رقم خارجی مجول اجرا می شود و در این طرح استفاده از نهال‌های کشت‌بافتی تولیدشده در منطقه نیز مورد توجه قرار گرفته است.

سالاری، عنبرآباد و دیگر شهرستان‌های جنوب کرمان را دارای ظرفیتی می‌داند که با تکیه بر ارقامی چون کلوته، می‌تواند جایگاه منطقه را در بازارهای داخلی و صادراتی تثبیت کند؛ مشروط بر آنکه زنجیره نگهداری، فرآوری و بازاریابی نیز هم‌پای تولید تقویت شود.

خرمای کلوته می‌تواند از یک محصول کشاورزی با مزیت طبیعی بالا، به یک زنجیره اقتصادی صادرات‌محور و برندی شناخته‌شده در بازارهای جهانی تبدیل شود.

سخن پایانی

ثبت ملی این رقم، ظرفیت تولید سالانه بیش از ۵۰ هزار تن، زیرساخت سردخانه‌ای مناسب و اشتغال‌زایی گسترده، پایه‌های این تحول را فراهم کرده است؛ اما فاصله میان «تولیدکننده بزرگ» و «برند جهانی» تنها با تکمیل صنایع فرآوری، ثبات در سیاست‌های صادراتی، مدیریت پایدار آفات و تاب‌آوری در برابر خسارت‌های اقلیمی طی خواهد شد.

تجربه چهار دوره برگزاری جشنواره ملی نشان می‌دهد که مسیر حرکت درست انتخاب شده است؛ اما تداوم این مسیر، به هم‌راستایی سیاست‌گذاران، سرمایه‌گذاران و باغداران در جهت ایجاد ارزش افزوده پایدار در زادگاه اصلی این محصول وابسته است.

تولید خرمای کلوته در جنوب کرمان این روزها امیدی تازه در دل کشاورزان روشن کرده است و می تواند راه نجاتی برای نخلستان ها باشد

گزارش خبری

رفع موانع ۱۵ واحد تولیدی و صنعتی در البرز

رئیس سازمان صمت البرز ضمن رد ادعای افزایش واحدهای راکد تولیدی به دلیل تحریم ها گفت: با بهره‌گیری از مسیرهای جایگزین تامین مواد اولیه تاب آوری در تولید هم رخ داده است.

محمد انصاری، در گفت‌وگو با مهر، از پیشرفت قابل‌توجه در جذب تسهیلات مصوب سفر رئیس‌جمهور و اجرای اکثریت مصوبات ستاد تسهیل خبر داد.

وی با اشاره به تاب‌آوری صنعت استان در برابر فشارهای اقتصادی و بین‌المللی، تأکید کرد که در حال حاضر هیچ پرونده‌ای در صف انتظار برای ورود به جلسات ستاد تسهیل وجود ندارد.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان البرز، با اشاره به برگزاری صدمین جلسه کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید با حضور مدیران دستگاه‌های اجرایی، شرکت‌های خدمات‌رسان و بانک‌های عامل استان، اظهار داشت: در این جلسه ضمن بررسی وضعیت تسهیلات تولیدی، موانع موجود در مسیر وام‌دهی به واحدهای صنعتی مورد ارزیابی قرار گرفت.

جذب تسهیلات سفر رئیس‌جمهور

انصاری در رابطه با تسهیلات ۳۳ هزار میلیاردی مصوب سفر رئیس‌جمهور به استان البرز اظهار داشت: گزارش کار بانک‌های عامل نشان می‌دهد که روند وام‌دهی در راستای مصوبات سفر نسبت به گذشته مسیر بهتری را طی کرده است. هدف‌گذاری ما این است که تا پایان سال جاری، ۴۰ درصد از این تسهیلات جذب شود و مدیران بانک‌های عامل نیز متعهد شده‌اند که برای تحقق این موضوع تلاش کنند.

مدیرکل صمت البرز در ادامه به بررسی مشکلات ۱۵ شرکت تولیدی در بخش‌های صنعت و کشاورزی اشاره کرد و افزود: در این جلسه مسائلی نظیر امهال بدهی‌های بانکی و تأمین انرژی برای طرح‌های در حال بهره‌برداری بررسی و با مساعدت دستگاه‌های مرتبط، حل و فصل شد. همچنین در مورد رفع تعهدات ارزی برخی واحدها، با همکاری اداره کل تعزیرات حکومتی، مهلتی برای رفع مشکلات سامانه‌ای ثبت سفارش اعطا شد.

وی تأکید کرد که با دستورات مستقیم استاندار و ریاست ستاد تسهیل استان، تمام تلاش‌ها بر این است که رونق تولید و اشتغال در استان تحت‌الشعاع مسائل اقتصادی کلان منطقه و کشور قرار نگیرد.

پیشتازی البرز در برگزاری جلسات تسهیل و شفاف‌سازی رانت

محمد انصاری با اشاره به آمار برگزاری جلسات اظهار داشت: البرز با برگزاری ۱۰۰ جلسه متوالی از ابتدای سال تاکنون، احتمالاً پیشتاز کشور در این حوزه است. در این بازه زمانی، حدود ۶۰۰ واحد صنعتی و کشاورزی با ارائه پرونده‌های خود، منجر به تصویب ۹۰۰ مصوبه از سوی ستاد تسهیل شدند.

وی افزود: بررسی‌های دبیرخانه نشان می‌دهد که نزدیک به ۸۰ درصد از این مصوبات به‌طور کامل اجرا شده یا در مرحله اجرا هستند. همچنین تأکید می‌کنم که در حال حاضر هیچ پرونده‌ای در آستانه ورود به جلسه ستاد تسهیل نیست و تقریباً تمامی پرونده‌های دریافتی به انتها رسیده‌اند؛ لذا هیچ صفی برای انتظار و هیچ‌گونه رانتی برای جابجایی در اولویت‌ها وجود ندارد.

تحلیل وضعیت واحدهای راکد و تاب‌آوری صنعت

مدیرکل صمت البرز در ادامه با اصلاح برخی از اظهارات درباره وضعیت واحدهای غیرفعال، تصریح کرد: ادعای افزایش چشمگیر واحدهای راکد دقیق نیست. برآوردهای ما نشان می‌دهد که حدود ۷ تا ۸ درصد از واحدهای صنعتی در این حوزه قرار دارند و سایر واحدها، حتی با ظرفیت‌های پایین‌تر از سطح نرمال، به فعالیت خود ادامه می‌دهند.

وی با اشاره به اینکه تاب‌آوری صنعت به معنای نبودِ مشکل نیست، افزود: ما معتقدیم تاب‌آوری در صنعت از طریق مجاهدت و تلاش مستمر به دست می‌آید. اگرچه برخی واحدها به دلیل درگیری‌های منطقه‌ای، محاصره اقتصادی و اختلال در تأمین ارز و مواد اولیه با فشارهای بیشتری مواجه شده‌اند، اما بسیاری از صنعتگران با بهره‌گیری از مسیرهای جایگزین و روش‌های نوین تأمین مالی، توانسته‌اند فعالیت خود را حفظ کنند.

انصاری در پایان هشدار داد که اگرچه نسبت واحدهای نیمه‌فعال تغییر چندانی نکرده، اما فشارها بر این واحدها افزایش یافته است. وی تأکید کرد که تمام تلاش ستاد تسهیل و تشکل‌های بخش خصوصی بر این است که با رفع موانع، از کاهش تاب‌آوری تولیدکنندگان جلوگیری کرده و مسیر تولید را برای صنعتگران هموار سازند.

پیشنهاد سیستان و بلوچستان برای عدالت در توزیع اعتبارات فرهنگ

مهرداد عرب‌اول در یکصد و بیست و ششمین نشست شورای فرهنگ عمومی سیستان و بلوچستان که با حضور دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی برگزار شد، با ارائه پیشنهادی کارشناسی خواستار شفاف‌سازی سهم استان‌ها از اعتبارات ملی فرهنگ و افزایش سهم نقشه‌های مهندسی فرهنگی از ۲.۵ درصد به حداقل ۱۰ درصد شد؛ پیشنهادی که می‌تواند مسیر تأمین منابع برای اجرای نقشه فرهنگی استان‌ها را هموار کند.

به گزارش صمت، مهرداد عرب‌اول، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی سیستان و بلوچستان، در این نشست با اشاره به اینکه نزدیک به ۱۶ دستگاه اجرایی در حوزه فرهنگ استان فعالیت می‌کنند، گفت: بخش عمده اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌هایی که منابع استانی دریافت می‌کنند، صرف پرداخت حقوق و دستمزد می‌شود و تنها ۱۰ درصد آن برای اجرای برنامه‌های فرهنگی باقی می‌ماند؛ از این رو اصلاح ساختار دستگاه‌های فرهنگی، پیش‌نیاز هر تحول ماندگار در این حوزه است.

وی با استناد به ماده ۷۵ قانون برنامه هفتم توسعه یادآور شد: این ماده، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان اداری و استخدامی را مکلف کرده است با هماهنگی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی، ساختار و شرح وظایف دستگاه‌های فرهنگی را اصلاح کنند؛ تکلیفی که اجرای مؤثر آن می‌تواند بهره‌وری منابع فرهنگی را به‌طور محسوس افزایش دهد.

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، نبود سامانه پایش و سنجش شاخص‌های فرهنگ عمومی را از دیگر ظرفیت‌های مغفول این حوزه دانست و گفت: با راه‌اندازی سامانه‌ای که در قانون برنامه هفتم توسعه پیش‌بینی شده است، امکان ارزیابی دقیق و مقایسه عملکرد فرهنگی استان‌ها فراهم می‌شود و تصمیم‌گیری ملی در این حوزه رنگ واقعیت می‌گیرد.

عرب‌اول با اشاره به اعتبار ۱۶ هزار میلیارد تومانی پیش‌بینی‌شده از محل یک درصد اعتبارات شرکت‌های دولتی برای فعالیت‌های فرهنگی افزود: در جدول توزیع این منابع، میزان سهم هر استان برای اجرای برنامه‌های فرهنگی مشخص نیست؛ در حالی که شفاف‌سازی همین جدول، گامی بزرگ در مسیر عدالت توزیعی و امکان برنامه‌ریزی است.

وی با بیان اینکه سیستان و بلوچستان از استان‌های پیشتاز در تصویب نقشه مهندسی فرهنگی بوده است، گفت: با این حال، مجموع منابع اختصاص‌یافته برای اجرای این نقشه در استان به ۳۰ میلیارد تومان نرسیده است.

رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان با اشاره به اینکه در جدول اعتبارات یادشده تنها ۲.۵ درصد برای اجرای نقشه‌های مهندسی فرهنگی در نظر گرفته شده است، پیشنهاد کرد این سهم به حداقل ۱۰ درصد افزایش یابد و سهم هر استان به‌تفکیک تعیین شود تا میزان تخصیص منابع و پیشرفت اجرای نقشه‌های فرهنگی در استان‌ها سنجش‌پذیر و قابل ارزیابی باشد.

وی در پایان، تشکیل قرارگاه فرهنگی سیستان و بلوچستان را از ظرفیت‌های ارزشمند برای تأمین بخشی از منابع مورد نیاز اجرای نقشه مهندسی فرهنگی استان برشمرد و ابراز امیدواری کرد با همکاری دستگاه‌های فرهنگی و پشتیبانی سطح ملی، فرهنگ این استان به جایگاه شایسته خود دست یابد.